

Тазкия дарслари (125-дарс). Қалб ғийбати ва давоси

ТАЗКИЯ дарслари 125-дарс

Тазкия дарслари Шайх Мұхаммад Содик Мұхаммад Юсуф роҳимаҳуллоҳнинг
"Тасаввүф ҳақида тасаввур" ва "Рұҳий тарбия-1-2-3" китоблари асосида бериб борилади.
Мавзуларнинг тўлиқ матни билан танишиш учун китобнинг ўзига мурожаат этиш тавсия этилади.

ISLOM.UZ

14:00 / 27.02.2021 4281

Аввало ғийбатчи қиласидаги ғийбати туфайли Аллоҳ таолонинг ғазабига дучор бўлишини билиб қўйиши керак.

Шунингдек, унинг савоблари ғийбат қилинган одамга олиб берилишини, агар савоби бўлмаса, нариги одамнинг гуноҳлари унга олиб берилишини ҳам билиб қўйсин.

Ғийбат пайти бўлиб қолса, ўзининг айбларини ўйласин ва уларни тузатишга киришсин. Ўзининг айблари бўла туриб, бошқаларни айблашдан уялсин. Агар ўзини айблардан холи билса, ўшанга шукр қилиш или машғул бўлсин. Ўзини ўзи энг ёмон айб – ғийбатчилик или ифлосламасин. Ўзини бирор ғийбат қилишини истамаганидек, ўзи ҳам ўзгаларни ғийбат қилишни истамасин.

Ғийбатга боис бўлган сабабга назар солсин ва ўша сабабни йўқ қилишга ҳаракат қилсин. Дарднинг давоси уни келтириб чиқарган сабабни йўқ қилиш или бўлади.

Қалб ғийбати

Гоҳида ғийбат қалб билан ҳам содир этилади. Бу мусулмонлар ҳақида ёмон гумон қилиш или бўлади.

Аллоҳ таоло Ҳужурот сурасида марҳамат қилади:

اَلَّوْ مُمْثِلٌنْ طَلَّا صَعْبٌ نَّإِنْ طَلَّا نَّمْ اَرِيَتَكَ اُوبَنَتْجَا اُونَمَآنِيَّذَلَا اَهْيَا اَيْ
اوْسَسَجَت

«Эй иймон келтирганлар! Кўп гумонлардан четда бўлинглар, чунки баъзи гумонлар гуноҳдир. Жосуслик қилманглар» (12-оят).

Гуноҳга олиб борувчи иллатлардан бири бадгумонликдир. Бадгумонлик кишилар ҳақида бўлар-бўлмасга ёмон шубҳалар қилиш, уларга нисбатан тухмат ва ҳадик маъносида фикр юритишдир. Одатда бундай гумонларнинг кўпи асоссиз, беҳуда бўлади. Шу боисдан ҳам **«Кўп гумонлардан четда бўлинглар»**, дейилмоқда.

مَلَسَوْهْيَلَعْهُلَلا ىَلَصَهْلَلَوْسَرَنَأْ؛ْنَعْهُلَلا يَصَرَهْرِيَرَهْ يَبَأْنَعْ
اَلَّوْ اوْسَسَجَت اَلَّوْ، ثِيَدْحَلَأْ بَذْكَأْنَطَلَّا نَافَ، نَطَلَّا اوْمُكَأْيَا؛ْلَاقَ
اُورَبَادَت اَلَّوْ، اوْصَغَابَت اَلَّوْ، اوْدَسَاحَت اَلَّوْ، اوْسَسَجَت
، قَعْبَرَأْلَأْهُلَلَدَابَعَ اوْنُوكَوْ.

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Бадгумонликдан сақланинг. Албатта, бадгумонлик энг ёмон ёлғончиликдир. Пойлаш ва жосуслик билан шуғулланманг. Ўзаро рақиб бўлманг ва ўзаро ҳасад қилманг. Бир-бирингизни ёмон кўрманг ва бир-бирингизга қарши тадбир қилманг. Аллоҳнинг бандалари, биродар бўлинглар», дедилар».

Тўртовлари ривоят қилишган.

Ўтган уламолардан Зажжож раҳматуллоҳи алайҳи айтади: «Бадгумонлик яхши кишилар ҳақида ёмон гумон қилишдир. Аммо аҳли фисқ бўлса, ундан нима фосиқлик зоҳир бўлган бўлса, шуни гумон қилишга ҳаққимиз бор».

Ўйлаб кўрилса, ўзаро низолар ва келишмовчиликлар кўп ҳолларда бир-биридан ёмон гумонда бўлишдан ҳам келиб чиқади. Ёмон гумондан четда бўлиш учун доимо кишилар ҳақида яхши гумонда бўлиш, улар ҳақида етган хабарларни яхшиликка йўйиш керак.

Бу ҳақда ҳазрати Умар розияллоҳу анҳу: «Агар яхшиликка буришнинг бирорта йўли бўлса ҳам, мўмин биродарингдан чиққан сўз ҳақида фақат яхши гумон қил», деган эканлар.

لَا قَمْلَسَ وَهِيَ لَعُولَلَا يَبْنَلَرَنَعُونَعُولَلَا يَصَرَّةَرِيُرُه يَبْنَأَنَعَ
«يَرَاحُبْلَا بَذْكَانَطَلَانَافَنَطَلَأَوْمُكَأَيَ».

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Зинҳор ва зинҳор бадгумон бўлманглар. Чунки бадгумонлик
сўзнинг энг ёлғонидир», дедилар».

Бухорий ривоят қилган.

هِيَ لَعُولَلَا يَبْنَلَرَلَأَقَلَوْسَرَلَأَقَلَأَقُونَأَنَعُولَلَا يَصَرَّةَيَوْأَعْمَنَعَ
«لَا قَمْلَسَ فَأَسَانَلَرَتَأْرَعَتَنَكَنَإَمْلَسَوْ».

Муовия розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Агар одамларнинг айбини ахтарадиган бўлсанг, уларни бузасан»,
дедилар».

«Руҳий тарбия» китобидан